خراسان روزنامه صبح ایران
شنبه ۱۹ آبان ۱۳۹۷ . ۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۰ . شماره ۱۹۹۵۸

وزیر صمت: کالاهای احتکاری با قیمت رسمی توزیع می‌شود

وزیر صمت در بازدید از انبار کالاهای راهبردی گفت: کالاهای اساسی احتکار شده که در چند ماه اخیر کشف و ضبط شده‌اند در شبکه توزیع و با قیمت رسمی عرضه می‌شوند. به گزارش صداوسیما، رضا رحمانی گفت: در جاهایی که کالاهای احتکاری شناسایی شده باشد، ضمن برخورد قضایی با محتکران و صدور حکم، کالاها در اختیار شبکه توزیع قرار می‌گیرد.

بازخوانی شوک ارزی و بسته پیشنهادی برای خروج از بحران در گفت‌وگو با احمد توکلی

۱۰ آسیب ارزی؛ ۱۷ راهکار اصلاحی

محمد حقگو - احمد توکلی، اقتصاددان و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام چندی پیش در مشهد و در گفت‌وگو با خبرنگاران خراسان، به بیان عوامل موثر بر بحران ارزی اخیر، تبعات، راهکارها و نیز بسته سیاستی که وی برای خروج از بحران ارزی تدوین کرده بود، پرداخت. گفت‌وگویی که با اشاره به برشمردن ۱۰ اثر منفی شوک ارزی و انتقاد از تصمیمات غلط مسئولان در ماه‌های گذشته شروع می‌شود و در ادامه ضمن تبیین سه راهبرد موثر در مواجهه با شوک ارزی، ۱۷ سیاست برای خروج از بحران را برشمرده است و به انتقادها از راهکارهایش با عنوان کوپونیسم پاسخ داده است. مشروح سخنان و بسته پیشنهادی وی را در ادامه می‌خوانیم.

■ **مهار شوک ارزی در ۳ هفته، درمان اثرات آن در ۳ سال**

به گزارش خراسان، احمد توکلی به بیش از سه برابر شدن قیمت ارز در حدود یک سال گذشته اشاره کرد و گفت: سه برابر شدن قیمت ارز و تن دادن دولت به این اتفاق، وضعیت بسیار خطرناکی ایجاد کرده که اگر سیاست‌های درست و اجرای مناسب اتخاذ نشود، خسارت‌هایی به بار می‌آورد که بعضی از آن‌ها جبران ناپذیر است. این اقتصاددان اهمیت مقابله سریع با مهار و درمان اثرات ناشی از شوک ارزی را یادآور شد و گفت: در بازار ارز وقتی اتفاقی می‌افتد، (کشورها) به سرعت سعی می‌کنند اول مهارش کنند. مهار بازار متلاطم ارزی که طبق تجربه کشورها حتی در سه هفته هم ممکن است، یک امر صد در صد پذیرفته شده است. با این حال، درمان اثرات این وضعیت ممکن است یک تا سه سال طول بکشد.

■ **تشریح ۱۰ اثر منفی شوک ارزی**

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه، به تشریح تاثیرات شوک ارزی بر تولید و بازار از طریق افزایش نرخ تورم پرداخت. احمد توکلی گفت: این تورم از طریق افزایش قیمت تمام شده کالاها و هزینه تولید، افزایش انتظارات تورمی و گسترش بی اعتمادی به بازار حاصل می‌شود، همچنین میل به احتکار کالاها و سرپیچی برخی ارائه کنندگان خدمات (مانند رانندگان کامیون) افزایش می‌یابد. با این حال، یک پدیده عجیب و قابل مطالعه که در نوسانات ارزی در بازار کشور اتفاق افتاد، چیزی بود که می‌توان نام آن را هرج و مرج قیمتی گذاشت. بدین معنا که هر کس قیمتی برای کالا تعیین می‌کند و همه قیمت گذار شدند! به گفته وی، در شرایط طبیعی و از منظر علم اقتصاد، واحدهای کوچک اقتصادی مانند یک بقالی، نمی‌توانند قیمت تعیین کنند و قیمت گیرنده هستند و عمدتاً واحدهای بزرگ مانند انحصارگران قیمت گذار هستند. وی در تشریح هرج و مرج قیمتی رخ داده به چهار عامل اشاره و اظهار کرد: احتمال می‌دهم که این پدیده به این دلایل اتفاق افتاده باشد: اول این که افراد احساس می‌کنند بی ثباتی سیاسی اتفاق افتاده است. دوم این که افراد اطمینان پیدا می‌کنند که کسی (دولت) بر بازار نظارت نمی‌کند. سوم این که به دلیل ضعف نظارت، فساد رخ می‌دهد و چهارمین عامل مهم در این شرایط، بی اعتمادی بی سابقه به بانک مرکزی است. وی نتیجه اجتماعی این وضعیت را فردگرا شدن افراد دانست و گفت: افراد، تنها دنبال این هستند که هزینه خود را کمتر کنند و کاری به دیگران نداشته باشند. این نماینده مجالس هفتم، هشتم و نهم تصریح کرد: افزایش نرخ ارز آثار دیگری را به همراه دارد که بدترین آن رکود است. به طوری که کارخانجات به یک باره به سرمایه در گردش دو برابر احتیاج پیدا می‌کنند. همچنین بازار سرمایه و بانک‌ها هم نمی‌توانند به سرعت این را تامین کنند. بنابراین با تعطیلی کارخانجات مواجه خواهیم شد. احمد توکلی راه افتادن موج بیکاری کارگران دارای کار و تشدید اختلاف طبقاتی را از دیگر تبعات افزایش نرخ ارز در کشور ما برشمرد و افزود: وقتی جهش ارزی رخ می‌دهد در یک آن، ارزش دارایی افراد تغییر می‌کند. وی اتفاق دیگری را که با افزایش نرخ ارز در کشور رخ می‌دهد افزایش قدرت خرید همسایگان، در داخل کشور ذکر و اظهار کرد: با افزایش نرخ ارز در داخل، قدرت خرید همسایگان ما در کشورمان افزایش پیدا خواهد کرد بنابراین استان‌های مرزی از کالا خالی خواهند شد.

■ **انتقاد از حالت عادی برخی دولتی‌ها و بی تدبیری در مواجهه با بحران**

توکلی با انتقاد از جو حاکم بر جلسه‌ای که پیش‌تر، اقتصاددانان با مسئولان بانک مرکزی داشتند، برداشت خود را از آن جلسه این گونه شرح داد: آقای همتی ما را در بانک مرکزی دعوت کرد و ما هم این حرف‌ها را آن جا زدیم که باید سیاست تثبیت نرخ ارز اعمال شود و ارز، به صورت اداری تخصیص یابد. با این حال، مشخصه این جلسه برای من راحتی این افراد بود. انگار دارم درباره نظریات فریدمن و آدام اسمیت صحبت می‌کنم! این اوضاع مردم را عاصی می‌کند! احمد توکلی با بیان این که تخلیه اثرات تورمی ارز، زمان بر است، اظهار کرد: تجربیات تاریخی بیان گر است که وقتی در اثر شوک و بحران ارزی، تورم اتفاق می‌افتد، سال پس از بحران، تورمی به مراتب بیشتر از سال بحران خواهیم داشت. چون اصطلاحاً تخلیه اثر قیمت ارز روی قیمت کالاها باوقفه انجام می‌شود و مدت زمانی طول خواهد کشید. یعنی الان باید دولت بداند که سال آینده تورم بیشتری در اقتصاد ایران بروز خواهد کرد.

■ **کنترل تقاضای ارز راه خروج از بحران**

دکتر احمد توکلی در بیان راهکارهای موجود، اظهار کرد: دولت‌ها دو کار را انجام می‌دهند. وقتی تورم در اثر نرخ ارز به وجود می‌آید، کشورهای با ذخایر ارزی مناسب و آن‌هایی که تامین ارز برای‌شان مقدور است، رو به سوی عرضه ارز یا دریافت وام می‌کنند. وی با اشاره به تجربیات بین المللی در خصوص استقراض خارجی کشورهایی مانند مالزی و کره جنوبی و مکزیک و نیز آسیب‌های پیاده‌سازی سیاست‌های پیشنهادی صندوق بین المللی پول در این زمینه، گفت: اما کشورهایی که منابع ارزی ندارند، باید طرف تقاضا را کنترل کنند. یعنی باید صادر کنندگان تا دلار آخر صادراتی خود را تا مدتی با نرخ ثابت به بانک مرکزی بفروشند. وی با انتقاد از تجربه ارزی اخیر گفت: در جریانات اخیر، گفتند وزیران قول دادند که پتروشیمی‌ها ارز خود را به داخل کشور بیاورند و به بانک مرکزی بفروشند. این در حالی است که به گفته همتی رئیس کل بانک مرکزی، از ۲۴ میلیارد دلار صادرات شش ماه اول پتروشیمی‌ها، تنها ۴/۵ میلیارد دلار آن به بازار نیما عرضه شد! واحدهایی که در مدت سه سال، ۱۱ هزار میلیارد تومان، سود برده‌اند اما فقط ۴۸۰ میلیون تومان مالیات دادند.

■ **دولت به دنبال ارز چند تومانی است؟**

توکلی قبل از تشریح برنامه‌های پیشنهادی خود برای خروج از بحران ارزی، به یک سوال مبنی بر این که نرخ ارز بهینه در شرایط کنونی چند است، پاسخ داد. وی به بیان مقدمه‌ای در خصوص مدل‌های تخمین نرخ ارز واقعی پرداخت و گفت: موقعی که دولت ارز را ۴۲۰۰ اعلام کرد، در کمیسیون اقتصادی مجمع پرسیدم که این را از کجا آوردید؟ چرا عدد دیگری نه؟ گفتند ما از الگوی PPP (برابری قدرت خرید) به این رسیدیم. یعنی اگر شما سبدی از کالاها و خدمات را داشته باشید، و در داخل کشور، قیمت این سبد مثلاً ۵۰ هزار تومان باشد، همچنین این سبد در کشور دیگر پنج دلار قیمت داشته باشد، در نتیجه ارزش هر دلار، ۵ هزار تومان می‌شود. این مدل همچنین بیان می‌کند که وقتی تورم‌های متفاوت در کشورها وجود داشته باشد و یکسان نباشد، برای قیمت واقعی ارز، قیمت را باید ضرب در عددیک به اضافه تفاضل تورم دو کشور کرد.

■ **اشکال‌های فرمول دولت برای نرخ ارز**

توکلی در نقد این روش تعیین نرخ واقعی ارز گفت: این مدل پیش فرض‌هایی دارد که در ایران صادق نیست. اول این که دو کشور باید در یک سطح از صنعتی شدن باشند. تا این که آن سبد کالا درست در بیاید و تشابه واقعی داشته باشد. دوم این که دو کشور باید دارای روابط تجاری گسترده باشند. سوم این که بازار ارز دو کشور باید آزاد باشد. در صورتی که اولی و دومی نیست و سومی هم به طریق اولی نیست. چرا که بازار ارز ایران دولتی است. وی تصریح کرد: ۶۰ درصد عرضه ارز در بازار ایران را دولت انجام می‌دهد و تقریباً به همین میزان تقاضا را هم دولت در بازار دارد. در صورتی که بازار آزاد، تمام عواملش باید کوچک باشند. چهارم، و از همه مهم‌تر نیز، سال پایه مبناست. سال پایه را در این مدل چه سالی می‌گیرید؟ هر سال پایه ای، جواب این مدل را متغیر خواهد کرد. وی گفت: دولتی‌ها گفتند که ما نرخ پایه را ۳۸۵۰ تومان که در بودجه هست گرفتیم. این در حالی است که نرخ دلار در بودجه یک نرخ اعتباری حاصل چانه‌زنی سیاسی است و واقعیت ندارد. توکلی به نمودار مقایسه نرخ ارز مبتنی بر نظریه برابری قدرت خرید (نمودار شماره یک) با نرخ ارز آزاد اشاره کرد و گفت در این نمودار، و از ۱۹۷۷ تا حالا، این دو هیچ کدام با هم برابر نبوده‌اند. این نشان می‌دهد که بازار آزاد از نرخ حاصل از این فرمول تبعیت نمی‌کند. اگر تبعیت می‌کرد نباید این قدر بین نرخ‌ها فاصله می‌افتاد. بنابراین باید در نظر داشت که فرمول خاصی برای تعیین نرخ ارز نمی‌توان داشت. منتها باید چند قاعده را در تعیین نرخ ارز رعایت کرد. اول این که ذخایر ما را لطمه نزند، سرمایه گذاری و تولید را تشویق کند.

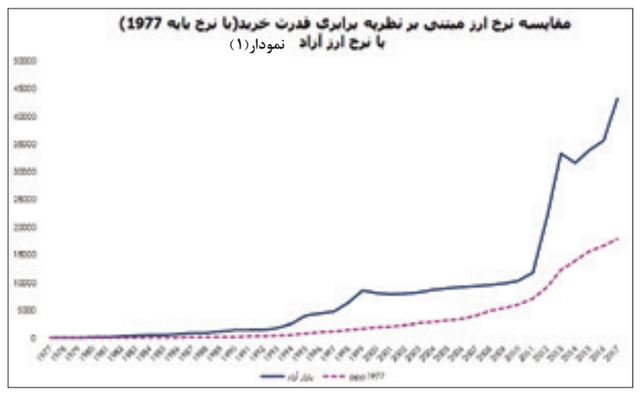

■ **نرخ ارز مطلوب بانک مرکزی چند است؟**

توکلی با همه این احوال، اعلام کرد: علایمی وجود دارد که به نظر می‌رسد، نرخ مطلوب بانک مرکزی برای ارز، هشت هزار تومان است. مرکز پژوهش‌های مجلس سال قبل بررسی انجام داد که بودجه سال ۹۸ در چه شرایطی تراز می‌شود. این به دست آمد که جز با ارز هشت هزار تومان تراز نمی‌شود. البته در این میان، شاهد تلاش دولت برای رسیدن ارز به این نرخ نیستیم و همان طور که دیدیم، بانک مرکزی حتی کف هم برای نرخ ارز در سطح ۱۱ هزار و ۵۰۰ هم می‌گذارد.

■ **۳ راهبرد موثر در مواجهه با شوک ارزی**

این اقتصاددان به سه راهبرد تقویت تولید، احیای اعتماد و مبارزه عالمانه و مدبرانه با فساد و قاطعانه و بی رحمانه با مفسدان در مقابله با وضعیت شوک ارزی اشاره کرد و گفت: اولین مورد این است که تصمیم‌های تولید را تقویت کند. باید توجه داشت پول ملی را تولید ملی تقویت می‌کند نه دلارهای نفتی و در این زمینه با توجه به شاخص‌های یادشده برای تعیین نرخ ارز، باید نرخی که تا حد امکان تولید را تقویت می‌کند، تعیین کرد. وی با تاکید بر این که تقاضای ارز باید کنترل شود و اداری تخصیص داده شود تا فرار سرمایه رخ ندهد، اظهار کرد: به آقای همتی گفتم شما چه سازو کاری را پیش بینی کرده‌اید تا سفته بازی و فرار سرمایه را کنترل و منع و سخت کند؟ چون شما می‌گویید که یک قسمت ارز را خودم می‌دهم یک قسمت را بازار نیما تامین می‌کند (در اثر تعامل صادر کنندگان و وارد کنندگان) و یک قسمت هم رهاست. در نتیجه تدبیری در این باره اتخاذ نشده است. وی افزود: به اعتقاد بنده در این شرایط، مفاسد فوق ادامه پیدا کرده و سفته بازی، فرار سرمایه و انگیزه حفظ ارزش دارایی با پول خارجی ادامه می‌یابد. این بازار، بازاری است که افزایش قیمت باعث کاهش مصرف نمی‌شود و اتفاقاً با افزایش قیمت، (با سفته بازی) تقاضا و در نتیجه قیمت بالا می‌رود و این روند متوقف شدنی نیست.

■ **لزوم اعدام چند متخلف و عزل مسئولان ناکارآمد**

با این حال اگر اعتماد احیا شود، ضد این انجام می‌شود و این تنها با سیاست ارزی محقق نخواهد شد. مثلاً اعدام کسانی که مقصر هستند و مردم انتظار اعدام‌شان را دارند. عزل چند مسئول و نه استعفا و به کارگیری در جایی دیگر و... موثر است و هر چه برخوردها در سطوح بالاتر باشد، این تاثیر بیشتر خواهد بود. همچنین اگر یک نفر که مردم اعتماد اجمالی به آن دارند، بشود مسئول ارز یا وزیر اقتصاد یا اگر تکلیف مثلاً برادر رئیس جمهور، برادر رئیس قوه قضاییه مشخص شود (نمی‌گویم محکوم و اعدام شوند، فقط تکلیف‌شان مشخص شود)، یا اگر مسئولی به دلیل تخلف قانونی تعقیب شود مثل آقای سیف که (به دلیل اعلام جرم دیده‌بان شفافیت ممنوع‌الخروج شد)، موثر است. رئیس دیده‌بان شفافیت و عدالت همچنین به شکایت از آخوندی وزیر سابق راه اشاره کرد و با بیان این که بر اساس این شکایت، وی ۳۲۰ میلیارد تومان (بابت اجرا نکردن ساماندهی املاک) به دولت ضربه زده است، گفت: این‌ها می‌تواند اعتماد را احیا کند و صحنه می‌تواند زیرورو شود. در نتیجه دومین راهبرد، احیای اعتماد است. توکلی سومین راهبرد را مبارزه با فساد بدون تعلل اعلام کرد.

■ **۱۷ سیاست لازم برای خروج از بحران**

دکتر توکلی در ادامه جزئیات بسته پیشنهادی خروج از بحران را این چنین اعلام کرد:

*برای دو، سه سال نظام نرخ ثابت به جای نظام شناور مدیریت شده اعمال شود.

*دولت با توجه به جمیع جوانب از جمله پایین آوردن رکود، نرخ واحدی را برای ارز اعلام کند. این نرخ باید در حدی باشد، که محرک تولید شود.

*نرخ سود معاملات مردم با بانک‌ها در معاملاتی مانند اجاره به شرط تملیک یا خرید نقد و فروش نسیه باید کاهش یابد و این کاهش در اندازه‌ای باشد که محرک تولید شود. بانک حق تعیین سود سپرده، یا سود مشارکت مدنی را ندارد و سود علی الحساب نداریم. این بند اعلام آتش بس در جنگ با خدا است و انشاء... طرح را به پیروزی می‌رساند.

*دولت ورود و خروج سرمایه را کنترل کند. این کار برای جلوگیری از فرار سرمایه و سفته بازی لازم است.

*تخصیص ارز به شکل اداری و با کنترل‌های دقیق صورت گیرد.

*تمام اطلاعات مربوط به متقاضی و تصمیمات مسئولان مربوط به طور کاملا شفاف در اختیار همه مردم قرار داده شود.

*مقدار ارز تخصیصی تابع توان و مصلحت عمومی دولت است.

*دولت از ابتدا اعلام کند که بازار غیر رسمی ارز را به هیچ وجه تحمل نخواهد کرد. این کار برای جلوگیری از سفته بازی ضرورت دارد.

*تمام صادر کنندگان تمام ارز مکتسبه را باید به قیمت ثابت اعلام شده به بانک مرکزی بفروشند.

*دولت در بازار طلا هیچ مداخله‌ای نکند و اعلام کند که درباره بازار طلا دخالتی برای تأثیر در قیمت نمی‌کند، بلکه ورود و خروجش به بازار طلا تابع منافع بانک است.

*نرخ ارز برای واردات کالاهای اساسی نیز همان نرخ بازار رسمی باشد.

*سبدی از کالاهای اساسی با استفاده از کارت هوشمند توزیع شود تا حداقلی از مصرف برای مستضعفان تضمین شود.

*با قاچاق کالا از ایران به خارج و از خارج به داخل به شدت برخورد شود.

*نرخ تمام شده همه کالاها و خدمات در شبکه خاصی از سیمار و زانه در دسترس همه باشد. دامنه قیمتی برای کالاهای دارای درجات کیفیتی اعلام شود.

*کنترل قیمت در حد مقابله با اجحاف به خریدار قاطعانه اعمال شود.

*مالیات بر عایدی سرمایه در زمین و مسکن به تصمیم سران سه قوه وضع و اعلام شود.

*شفاف سازی به حد اعلا اعمال شود و بدین وسیله زمینه فساد به سرعت محدود می‌شود. همچنین تحمیل بورو کراسی سخت که مخل اصلاحات است، محدود می‌شود.

■ **مقابله با هزینه‌های احتمالی سیاست‌های پیشنهادی**

وی در عین حال، سیاست‌های پیشنهادی خود را به مانند دیگر سیاست‌های اقتصادی، بدون هزینه نخواند و در عین حال، تلاش برای کم کردن این هزینه‌ها از طرق مختلف را ضروری اعلام کرد. به گفته وی، نرخ ثابت ارز و تخصیص اداری آن، موجد افزایش هزینه مبادله در کل اقتصاد، افزایش رانت و منشاء فساد است. بنابراین باید با ابزارهای لازم از جمله اصلاح ساختارهای ناکارآمد و موازی، شفاف سازی، استفاده از دولت الکترونیک که زیرساخت‌های آن برای اقدامات فوری و اولیه وجود دارد، جلوی این فساد را گرفت. وی حتی استفاده از ابزارهای فرهنگ اقتصادی نظیر کمپین مشارکتی مردم و کارفرهنگی فشرده و برخورد سخت قضایی با متمردین را در کاهش این هزینه‌ها موثر خواند.

■ **آیا تثبیت نرخ ارز بازگشت به عقب است؟**

توکلی به عقبگرد خواندن سیاست تثبیت نرخ ارز و سیاست‌هایی که برای مهار شوک ارزی اشاره شد، واکنش نشان داد و گفت: عقبگرد این است که شما سیستمی می‌سازید که از ۱۶ هزار هزار میلیارد ریال سپرده، ۵۰ درصدش تنها متعلق به نیم درصد سپرده‌گذاران است. این که این ۵۰ درصد که سود می‌گیرند، ۲۷۰ هزار میلیارد تومان در سال سود بین آن‌ها توزیع می‌شود، عقبگرد این است آن‌هایی که کار نمی‌کنند، سود می‌برند و مالیات نمی‌دهند و آن‌هایی که کار می‌کنند، به سپرده گذاران سود می‌دهند و مالیات هم می‌دهند. عقبگرد این است که پول از بخش تولید کالایی به تولید مسکن و زمین سوداگری می‌رود و دو هزار قیمت منطقه‌ای مالیات می‌دهد. این‌ها عقبگرد است.

■ **دفاع از کوپونیسم!**

وی گفت: ما به قواعد عرضه و تقاضا اعتقاد داریم. امانه هر عرضه و تقاضایی که دست کاری می‌شود و هر کس هر کاری دلش می‌خواهد انجام می‌دهد. ما اعتقاد داریم دخالت دولت در اقتصاد باید دخالت بازاری باشد. ولی در مقابل به ما می‌گویند کوپونیسم، کمونیسم است. من می‌گویم اصلاً کمونیسم است. عقل که دارم! وقتی آمریکا متناسب با دوران رکود و رونقش کوپن غذا توزیع می‌کند، و در سال ۲۰۱۳، ۴۷ میلیون و ۶۳۶ هزار آمریکایی کوپن غذا می‌گیرند (۱۵ درصد جمعیتش)، این کمونیسم است؟ او عاقل است. حتی مسائل انسانی هم در میان نیست. می‌گوید اگر من این را امروز ندهم، هزینه ۱۰ سال بعد آن را هم نمی‌توانم بدهم. یک مشت علیل و کم سواد و... سربار جامعه می‌شوند. به اضافه این که باید زمینه‌های پیدایش نارضایتی در جامعه را بست.

اخبار

تکاپوی مشتریان برای افزایش خرید نفت از ایران

سقوط قیمت نفت به ۷۰ دلار

در حالی که آمریکا به هشت کشور - که خریدار بیش از ۸۰ درصد از نفت صادراتی ایران هستند - معافیت داده است، این کشورها برای افزایش خرید از ایران با ارائه سفارش‌ها و همچنین ارسال هیئت‌های تجاری دست به کار شده‌اند. عقب‌نشینی آمریکا همزمان باعث کاهش مجدد قیمت نفت و رسیدن به سطح ۶۹/۸ دلار شد. گفتنی است آمریکا روز دوشنبه تحریم‌های نفتی، بانکی و بخش حمل و نقل ایران را از سر گرفت اما به هشت کشور چین، هند، یونان، ایتالیا، تایوان، ژاپن، ترکیه و کره جنوبی اجازه داد تا به خرید نفت از ایران ادامه دهند. ترامپ در سخنرانی خود به مناسبت مشخص شدن نتیجه اکثریت صندوق‌های رأی انتخابات کنگره اذعان کرد که برای پیشگیری از افزایش قیمت نفت و به تبع آن بنزین این معافیت‌ها را اعطا کرده است. کارشناس بی بی سی هم امروز در گزارشی به شکست پروژه تحریم ایران اذعان کرد و گفت: «آمریکا تلاش کرد فروش نفت ایران را به صفر برساند اما نتوانست.» به گزارش فارس، در این باره، اردوغان رئیس جمهور ترکیه هم با انتقاد از تحریم‌های آمریکا علیه ایران گفته است ترکیه نمی‌تواند خواسته آمریکا درباره قطع واردات انرژی از ایران را عملی کند و او نمی‌تواند بدون گاز ایران خانه‌های مردمش را در زمستان گرم کند.

■ **تکاپوی مشتریان برای بازیابی سهم خود از نفت ایران**

اما بعد از این معافیت‌ها هم مشتریان بزرگ ایران دست به کار شدند تا تولید خود را به حالت سابق برگردانند. رویترز به نقل از سه منبع آگاه خبر داد که قرار است طی هفته آینده به ایران سفر کنند تا درباره میزان واردات نفت این کشور از ایران و همچنین جزئیاتی همچون نحوه پرداخت، انتقال نفت از طریق نفتکش‌ها و بیمه آن گفت‌وگو کنند. به گزارش فارس یکی از این منابع آگاه گفت: میزان نفت وارداتی که ره از ایران بستگی به مذاکرات هفته آینده دارد. کره جنوبی یکی از بزرگ‌ترین خریداران میعانات گازی ایران هم هست. در همین باره روزنامه یونهاپ نوشت که پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های کره به خاطر کاهش واردات میعانات گازی از ایران هم اکنون با چالش‌هایی مواجه شده‌اند. به گفته یک منبع صنعتی، «صنعت داخلی (کره جنوبی) در تلاش است تا منابع واردات را متنوع سازد اما هیچ جایگزین مشخصی وجود ندارد زیرا میعانات ایران به لحاظ قیمت و عرضه بهترین است.» اما هندی‌ها که دومین مشتری بزرگ نفتی ایران هستند هم سفارش خرید جدید داده‌اند. به گزارش مالای میل دو منبع آگاه از دولت هند اعلام کردند: هند روز چهارشنبه (۱۶ آبان) سفارش خرید ۹ میلیون بشکه نفت را برای ماه دسامبر به شرکت ملی نفت ایران داد که قرار است پول آن به روپیه پرداخت شود. به گفته یکی از این منابع ایران یک مهلت ۶۰ روزه برای پرداخت پول نفت به هند داده است. از ژاپن هم خبر می‌رسد که شرکت نفتی JXTG اعلام کرده برای خرید نفت از ایران سفارش جدید می‌دهد. رسانه ژاپنی ماینی چی نوشت که یک مقام رسمی این شرکت اعلام کرده است که این شرکت به دنبال متنوع سازی عرضه و امکان سنجی اقتصادی خود است و سفارش خرید نفت از ایران را ارائه خواهد داد.

نظرخواهی وزیر اقتصاد از بانکداران برای تدوین چند باره طرح اصلاح نظام بانکی

«اصلاح نظام بانکی»، نقطه سر خط!

وزیر اقتصاد از بانک‌ها خواست، تعریف، نگاه و انتظارات خود را از موضوع «اصلاح ساختار نظام بانکی» ارائه دهند، سپس این کار را از منظر حاکمیت و دستگاه‌های دولتی مانند وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و... انجام دهند. این در حالی است که طرح‌های اصلاح نظام بانکی اکنون به لوایحی تبدیل شده که آماده ارائه به مجلس است اما به نظر می‌رسد فراخوان وزیر اقتصاد، حکایت از تدوین مجدد و از پایه طرح‌های اصلاح نظام بانکی دارد. به گزارش ایرنا، «فرهاد دژپسند» در جلسه اصلاح نظام بانکی که با حضور مدیران بانک‌ها برگزار شد، افزود: تعاریف انجام شده از هر دو منظر، باید تحلیل تطبیقی شوند تا از دل آن، یک مفهوم واحد استخراج کنیم. وزیر اقتصاد تاکید کرد: بانک‌ها باید چالش نظام بانکی و چالش‌های مرتبط با بانک خود را ترسیم و برنامه و راهکارهای لازم را پیشنهاد کنند. دژپسند گفت: سپس این برنامه از سوی چند کارگروه تخصصی و با مشارکت متخصصان خارج از دولت بررسی می‌شود و نتایج استخراج شده برای اقدامات بعدی در اختیار معاونت امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی قرار خواهد گرفت. وزیر اقتصاد با تاکید بر تداوم برگزاری جلسات اصلاح نظام بانکی، یکی از برنامه‌های میان مدت آن را، تدوین طرحی برای پیاده سازی نظام بانکداری الکترونیک اعلام کرد. وی همچنین سهم اصلی انتقادات از سیستم بانکی نظیر اضافه برداشت و معوقات را مربوط به بانک‌های خصوصی دانست و گفت: بانک‌های دولتی به طور معمول، منضبط‌ترین بانک‌ها به لحاظ رعایت قانون هستند.

■ **اختراع چرخ از نو؟!**

چند روز قبل و در جلسه با مدیران وزارت اقتصاد بود که رئیس جمهور، ماموریت اصلی وزیر اقتصاد را اصلاح امور بانک‌ها ذکر کرد. به نظر می‌رسد دژپسند وزیر اقتصاد نیز با همین رویکرد از مدیران بانک‌ها چاره جویی برای حل مسائل نظام بانکی را خواسته است. با این حال اظهارات وی در جلسه اخیر به گونه‌ای است که گویا وی به دنبال اختراع چرخ از نو است! وی در حالی از ساختارهای جدید و تشکیل کارگروه‌های تخصصی برای بررسی پیشنهادها خبر داده است که حدود ۱۰ سال است اصلاح نظام بانکی در دولت و مجلس مطرح شده و شاید هزاران ساعت کارکارشناسی روی آن‌ها صورت گرفته است. منتها به دلیل آن چه کارشناسان آن را نبود عزم جدی یا حتی مقاومت در برابر اصلاح نظام بانکی می‌خوانند، این طرح‌ها و لوایح یا پیگیری نشد یا با بی اعتنایی مواجه شد. بنابراین به نظر می‌رسد اکنون نیز نظام بانکی به جای آن که به مسئله شناسی نیاز داشته باشد (که بارها و بارها انجام شده است)، بیشتر به پیگیری و اقدام نیاز دارد. البته شاید جناب دژپسند مقصود دیگری داشته اند یا به دنبال به کارگیری شیوه‌ای مشارکتی در فرایند حل مسائل بانکی باشند.

شاخص

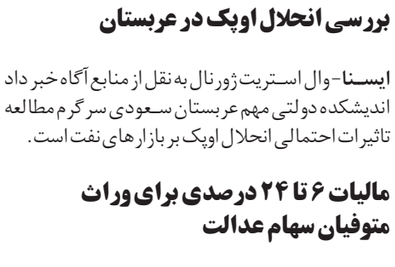

استان‌هایی که سهم‌شان از GDP بالاتر از میانگین کشوری است

آخرین آمارهای مرکز آمار ایران از سهم استان‌ها در تولید ناخالص داخلی کشور نشان می‌دهد که دو استان تهران و خوزستان با فاصله زیاد از دیگران قرار دارند که به احتمال زیاد به دلیل مرکزیت و نیز برخورداری از میادین نفتی باشد. همچنین میانگین سهم استان‌ها حدود ۳/۱ درصد است که بر این اساس، تنها ۹ استان تهران، خوزستان، اصفهان، خراسان رضوی، فارس و بوشهر بالاتر از این رقم قرار دارند. سهم شش استان کردستان، سمنان، چهارمحال و بختیاری، ایلام و خراسان شمالی و جنوبی نیز کمتر از یک درصد است.

(آمارها: سالنامه آماری سال ۹۵)

بازار خبر

بررسی انحلال اوپک در عربستان

ایسنا - وال استریت ژورنال به نقل از منابع آگاه خبر داد اندیشکده دولتی مهم عربستان سعودی سرگرم مطالعه تاثیرات احتمالی انحلال اوپک بر بازارهای نفت است.

مالیات ۶ تا ۲۴ درصدی برای وراث متوفیان سهام عدالت

ایرنا - رئیس سازمان امور مالیاتی کشور روز ۱۳ آبان طی نامه‌ای میزان مالیات بر سهام عدالت متوفیان سال ۹۵ و پس از آن را برای وراث طبقه سوم ۲۴ درصد ابلاغ کرد. براساس این گزارش، میزان مالیات بر سهام عدالت برای وراث طبقه دوم ۱۲ درصد و برای وراث طبقه اول نیز شش درصد تعیین شده است.

دستور جدید وزیر راه برای ساخت ۲۰۰ هزار مسکن در شهرهای جدید

تسنیم - طاهرخانی معاون وزیر راه از دستور وزیر راه برای تشکیل کارگروه ویژه مسکن خبر داد و گفت: بر این اساس شهرهای جدید مسئولیت عرضه ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در این مناطق را تا سال ۱۴۰۰ بر عهده دارند.

قیمت مرغ از ۱۱ هزار تومان فراتر رفت

مهر - رئیس اتحادیه پرنده و ماهی از افزایش قیمت مرغ به ۱۱ هزار و ۴۰۰ تومان در مراکز خرده فروشی خبر داد. مهدی یوسف خانی از افزایش قیمت مرغ به بیش از ۱۱ هزار تومان در مراکز خرده فروشی خبر داد و گفت: قیمت این کالا در مراکز خرده فروشی به ۱۱ هزار و ۴۰۰ تومان رسیده است. وی افزود: قیمت هر کیلوگرم مرغ در کشتارگاه ۱۰۳۰۰ تومان، توزیع در واحدهای صنفی ۱۰۵۰۰ تومان و خرده فروشی مرغ شمال ۱۱۰۰۰ تومان است.

ادامه دلارزدایی روسیه با «یورو» و «کریپتوروبل»

روسیه که تحت تاثیر تحریم‌های آمریکا علیه این کشور، مدت‌هاست برنامه کاهش سهم دلار در مبادلات و همچنین دارایی‌های خود را کلید زده، در اقداماتی جدید تلاش می‌کند یک ارز مجازی به نام کریپتوروبل را راه اندازی کند. به گزارش ایسنا، دولت روسیه با حمایت ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری این کشور این تصمیم را گرفته است. همزمان رویترز هم در گزارشی اعلام کرد که شرکت‌های نفتی روسیه از مشتریان خود خواسته‌اند در ازای صادرات نفت و گاز به جای دلار، یورو به آن‌ها پرداخت کنند.

نفت

انتقاد تند نماینده ایران در اوپک از روسیه و عربستان

در حالی که قیمت نفت در واکنش به عقب نشینی نفتی آمریکا و همچنین افزایش تولید نفت از سوی برخی کشورها به کمتر از ۷۰ دلار کاهش یافته است، نماینده ایران در اوپک دو کشور روسیه و عربستان را مقصر اصلی این افت قیمت دانست. کاظم پور اردبیلی در گفت‌وگوهایی با بلومبرگ و رویترز این دو کشور را به تولید بیش از سقف مجاز در چهار چوب توافق و ایجاد بی ثباتی در بازار متهم کرد و مسئول کاهش ۱۵ دلاری قیمت (از ۸۵ به ۷۰) دلار دانست و گفت که این دو کشور خواسته‌های ترامپ را اجابت کرده‌اند. وی تصریح کرد: این دو کشور مجبور به کاهش عرضه روزانه حداقل یک میلیون بشکه نفت هستند. به گزارش پلاتس، یک منبع اوپکی نیز انتقاد مشابهی از این دو کشور کرده و خواستار کاهش یک میلیون بشکه‌ای تولیدشان شده است.

دولت

۲۵ مقام وزارت کار و ۸ معاون وزیر نفت مشمول قانون منع به کارگیری بازنشستگان

در فاصله یک هفته تا آغاز اجرای قانون منع به کارگیری بازنشستگان، بررسی‌ها نشان می‌دهد، ۲۵ مقام وزارت کار و هشت معاون از ۱۰ معاون فعلی وزارت نفت مشمول این قانون هستند. به گزارش مهر، براساس این قانون، معاون وزیر در امور نظارت بر منابع هیدروکربوری، معاون امور بین الملل و بازرگانی، معاون امور حقوقی و مجلس، معاون امور مهندسی پژوهش و فناوری، مدیرعامل شرکت ملی نفت، مدیرعامل شرکت ملی گاز، مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی و معاون وزیر در امور برنامه‌ریزی، در وزارت نفت مشمول این قانون هستند. همچنین فراکسیون جوانان مجلس اسامی ۲۵ نفر از مشاوران، مدیران و معاونان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را که مشمول این قانون هستند منتشر کرد.

ارز

توافق تهران - سئول برای استفاده از ارزهای ملی

ایران و کره جنوبی توافق کردند که در تعاملات تجاری خود به جای دلار از ارزهای ملی استفاده کنند. این خبر را خبرگزاری کره‌ای یانهاپ اعلام کرده است اما توضیحات زیادی درباره زمان امضا و جزئیات آن اعلام نکرد. به گزارش ایبنا به نقل از یانهاپ، باوجود تحریم‌های ایالات متحده علیه تهران، کره جنوبی و ایران توافق کردند که در تعاملات تجاری با هدف تحکیم روابط دو جانبه به جای دلار از ارزهای ملی استفاده کنند. این توافق گام مهمی برای دو کشور محسوب می‌شود و نشان دهنده نگرانی‌های کره جنوبی درباره حفظ روابط خود با ایران است. همچنین دو کشور توافق کردند که در پرداخت‌ها، تسویه حساب‌های مالی و نیز حساب‌های بانکی از ارز ملی کره جنوبی یعنی وون استفاده کنند. این موضوع به شرکت‌های کره‌ای و ایرانی اجازه تداوم توسعه تعاملات در حوزه‌های مختل